

СТАВЛЕННЯ УЧНІВ ДО ФІНАНСОВИХ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВИКОРИСТАННЯМ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

В. С. Яценко, канд. пед. наук, с. н. с.

Відповідно до розпорядження НАПН України №88-Р від 30.09.2019 про “Інноваційні напрацювання та пріоритети діяльності НАПН України” для повної загальної середньої освіти нами було здійснено підготовка та видано навчальну програму курсу за вибором “Економіка використання водних ресурсів” (“Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах” №22.1/12-Г-740 від 25.07.2019 р.). Проведений моніторинг ставлення учнів до фінансових питань, які пов’язані з використанням водних ресурсів здійснювався на базі Бучанського НВК Київської області та Київської гімназії східних мов №1 (Довідка про впровадження результатів експериментального дослідження №83 від 17.04.2019 р.).

Загалом була зроблена вибірка з двох класів (сер. наповнюваність 28 респондентів) щодо таких питань, які пов’язані з використанням водних ресурсів: доступ до питної води, цінова політика водокористування, джерела водопостачання, небезпечні природні явища, джерела забруднення, якість води тощо.

На запитання “Чи маєте ви доступ до якісної питної води?” респонденти відповіли: ви особисто – 40%, сім’я – 48% та громада, де проживаєте – інформовані 20% і не знають – 8%. Друге запитання “Чи відома вам ціна 1м³. води за водопостачання та/або водовідведення?” склало явні труднощі для респондентів. Так 72% респондентів не знають ціни за водопостачання/водовідведення, які платить їхня сім’я, мотивуючи це наприклад, такою відповіддю “не цікавилася в останній час”. А далі відповіді в різнобій: 70 грн. – 4%, 10 грн. – 8%, 8 грн. – 8%, 5 грн. – 12%, 2 грн. – 4% та навіть 1 грн. – 4%. “Наведіть приклади проявів небезпечних явищ, які пов’язані з водами” – на це запитання респонденти дали правильні відповіді (дана тема вивчається за програмою): повені – 40%, цунамі – 28%, паводки – 16% та ін. Гарно респонденти орієнтуються і в джерелах забруднення поверхневих і

підземних вод – пром. підприємства (44%), відходи (28%), нафтове (24%), стічні води (20%) тощо.

Несподівані відповіді отримали на запитання “Чи отримуєте ви в достатній мірі інформацію про вплив водопостачання та водовідведення на кількість і якість водних ресурсів?”. Так 4% респондентів відзначили, що не отримують дану інформацію, а 8%, що отримують її з телебачення. А інші 88% респондентів не дали відповіді.

Отже, близько половини опитаних (48%) мають вільний доступ до якісної питної води, але вони мають вкрай низький рівень обізнаності про цей доступ у громаді у якій проживають. По-друге, – фінансові питання, які пов’язані з використанням водних ресурсів взагалі не цікавлять 72% респондентів, що впливає на екологозберігаючу поведінку учнів. По-третє, питання, які вивчаються програмно з географії, хімії, біології, економіки, наприклад, небезпечні природні явища або джерела забруднення знайомі респондентам. Необхідно продовжити дослідження даних питань, особливо налагодження системи популяризації знань економіки використання водних ресурсів України.

В. С. Яценко, Ставлення до фінансових питань пов’язаних з використанням водних ресурсів. Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2019 рік. – Київ : Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка, 2019. – С. 142-143.

У статті опубліковано анотовані результати науково-дослідної роботи В. С. Яценка за 2019 рік. Зокрема, висвітлено результати їх експериментальної перевірки і впровадження в експериментальних закладах загальної середньої освіти.

Для вчених і дослідників, педагогічних працівників та студентів педагогічних закладів вищої освіти.

Ключові слова: водні ресурси, навчальна програма, фінанси, доступ до якісної води.